

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему: «Удосконалення стратегічного управління зовнішньоекономічної діяльності»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.14.03,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Водолазська К.В.

Керівник: к.е.н., доцент Полякова Я.О.

Рецензент:

Харків – 2016 рік

Сучасний час характеризується факторами, умовами, які визначають актуальність стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. На самперед це ускладнення управлінських проблем, нестабільність зовнішньої середовища, динамізм, поширення світової кризи, посилення конкуренції та відкриття національних економік для міжнародного ринку. Все ширше визнається необхідність свідомого управління змінами на основі науково обґрунтованої процедури їх передбачення, регулювання, пристосування до цілей організації, до мінливих зовнішніх умов. Сучасним інструментом стратегічного управління ЗЕД підприємства в умовах наростаючих змін у зовнішньому середовищі і пов'язаної з цим невизначеності є методологія стратегічного управління ЗЕД. Тому на сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин не може бути ефективного господарювання без стратегічного управління ЗЕД як на національному так і на міжнародному ринку. В першу чергу це актуально для підприємств в країнах з невеликою економікою. Саме до таких країн, за визначенням І.Фішера, відноситься Україна. Стратегічне управління ЗЕД - процес розробки та реалізації стратегічних рішень, центральною ланкою якого є стратегічний вибір, заснований на зіставленні власного ресурсного потенціалу підприємства системи з можливостями і погрозами зовнішнього оточення. Для стійкого та ефективного функціонування українські підприємства змушені впроваджувати систему стратегічного управління ЗЕД, яка мусить включати вже існуючу – систему оперативного управління.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є процес удосконалення стратегічного управління зовнішньоекономічної діяльності приватного акціонерного товариства «Северодонецький ОРГХІМ».

Предметом дослідження є теоретичні засади та методичний інструментарій стратегічного управління зовнішньоекономічної діяльності приватного акціонерного товариства «Северодонецький ОРГХІМ».

Метою дипломної роботи є удосконалення стратегічного управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Для досягнення вказаної мети були поставлені наступні завдання:

- розкрити сутність стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;
- розглянути особливості формування системи стратегічного управління ЗЕД на підприємстві;
- розглянути види стратегій ЗЕД підприємства;
- провести економічний аналіз підприємства;
- провести оцінку фінансового стану підприємства;
- проаналізувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства;
- визначити привабливий зовнішній ринок, проаналізувати сильні та слабкі сторони у розвитку підприємства в порівнянні з прямими конкурентами та надати рекомендації з формування системи стратегічного управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Ідеї стратегічного управління ЗЕД пройшли певний еволюційний шлях і втілились в наукових школах. На сьогодні виділяють десять таких шкіл. Представниками первинних класичних шкіл стратегічного менеджменту, що досліджували процес формування стратегії були (Ф.Селзник, А.Чандлер, К.Ендрюс (школа дизайну), І. Ансофф (школа планування) і М.Портер, Дан Шендел і Кен Хаттен (школа позиціонування). Засновниками школи підприємництва був Й.Шумпетер і А.Коул, когнітивної – Г.Саймон і Дж. Марч, навчання – Ч.Линдблом і Дж. Куинн, влади – Г. Алісон, Дж Пфеффер і Г. Салансик, Г. Естлі, культури – Е.Ренман і Річард Норманн, зовнішнього середовища – М.Ханнан, Дж. Фрідман і Д. П'ю, конфігурації - Макгіл Прадип Хандавалла, Д.Міллер, Г.Мінцберг, Д.Герст. Якщо на початку розвитку стратегічного управління учених цікавив процес формування стратегії, то зараз немало уваги приділяється і її формулюванню.

Теоретична значущість дипломної роботи полягає у дослідженні особливостей формування системи стратегічного управління та видів стратегій зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві.

Практична значущість роботи полягає в тому, що надані рекомендації з формування системи стратегічного управління дозволять розробити одну або комплекс ефективних стратегій зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Під час виконання випускної роботи були використані такі інформаційні джерела: Господарський кодекс України, Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»; Зовнішньоекономічна діяльність: нормативна база; праці: Ансофф І. Нова корпоративна стратегія, Виханського О. Стратегічне управління, Герасимчук В.Г. Стратегічне управління; Мінцберг Г., Альстрэнд Б., Лэмпел Дж. Школи стратегій; Румянцев А.П., Румянцева Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність; Савицка Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства; Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегічний менеджмент; Фатхутдінов Р. Стратегічний менеджмент; Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління та ін.

У процесі виконання дипломної роботи для обґрунтування теоретичних положень та практичних рекомендацій застосовувалися методи логічного та історичного підходів до пізнання економічних явищ, аналізу та синтезу, композиції та декомпозиції. Прикладні аспекти вивчалися із застосуванням методів системного та комплексного аналізу; порівняльного аналізу; експертної оцінки; матричного методу.

Практичне значення результатів виконання дипломної роботи полягає у розробці рекомендацій щодо формування системи стратегічного управління ЗЕД підприємства, визначенні привабливого зовнішнього ринку, визначенні необхідної стратегії підприємства за рахунок побудови конкурентного профілю на основі експертної оцінки, побудові карти стратегічних груп для визначення оптимальних сполучень ключових факторів успіху, оцінці ефективності реалізації стратегії спеціалізованої диференціації підприємства на зовнішньому ринку за рахунок технічних впроваджень, прийнятті ефективного управлінського рішення у довгостроковій перспективі з метою оптимізації конкурентної позиції підприємства на міжнародному ринку та обґрунтуванні рішення з розширення комп'ютерного оснащення та програмного забезпечення.